

TAIDEYLIOPISTON YMPÄRISTÖOHJELMA

TAIDE-
YLIOPISTO *

TAIDEYLIOPISTON YMPÄRISTÖOHJELMA

Johdanto: Taide on osa ekologisen kestävyyskriisin ratkaisua

1 OPETUS, TUTKIMUS JA TAITEELLINEN TOIMINTA

Tavoitetila vuodelle 2024

Case: Opintojaksoja ja tutkimushankkeita ekologisen kestävyiden teemoista

Toimenpiteet: opetus, tutkimus ja taiteellinen toiminta

2 KESTÄVÄ ARKI JA YMPÄRISTÖKUORMITUKSEN VÄHENTÄMINEN

Tavoitetila vuodelle 2024

Case: Taideyliopiston hankintojen vastuullisuuden kehittäminen

Toimenpiteet: kestävä arki ja päivittäinen toiminta

3 RAKENTEET JA JOHTAMINEN

Tavoitetila vuodelle 2024

Case: Ekologisen kestävyiden laadunhallinta

Toimenpiteet: rakenteet ja johtaminen

Johdanto: Taide on osa ekologisen kestävyyskriisin ratkaisua

Ilmastonmuutokseen, luontokatoon ja muihin ekologisiin kestävyyskriiseihin vastaaminen edellyttää toiminnan ja ajattelun laajamittaista muutosta. Taiteella ja taidealojen koulutuksella on meneillään olevassa kestävyys siirtymässä tärkeä rooli. Taide antaa välineitä ja voimavaroja monimutkaisten ekologisten kriisien käsittelyyn. Taide voi myös toimia merkittävänä kulttuurista muutosta eteenpäin vievänä voimana sekä alustana uusien olemisen tapojen muodostamiselle ja kokeilemiselle.

Yksi Taideyliopiston strategian kuudesta kärkitavoitteesta on, että **taide on osa ekologisen kestävyyskriisin ratkaisua**. Tähän ympäristöohjelmaan on kirjattu ne konkreettiset toimenpiteet, joita toteuttamalla Taideyliopisto on mukana rakentamassa kestävämpää maailmaa. Sisällytämme ekologisen kestävyiden teemojen ymmärryksen ja kestävät toimintatavat jatkossa nykyistä laajemmin monialaiseen opetukseemme, tutkimukseemme ja taiteelliseen toimintaamme. Samalla laskemme luonnonvarojen käyttömme ja päästömme kestäväälle tasolle niin, että toimintamme on hiilineutraalia¹ vuoteen 2030 mennessä. Ekologista kestävyyttä edistäessämme huomioimme sosiaalisen, kulttuurisen ja taloudellisen kestävyiden näkökulmat aina, kun mahdollista.

Ympäristöohjelma koostuu kolmesta pääteemasta, joiden alle on muotoiltu 23 toimenpidettä. Ympäristöohjelman tavoitteet ja toimenpiteet on määritelty vuoden 2022 aikana prosessissa, jossa jokainen taideyliopistolainen on halutessaan päässyt vaikuttamaan ohjelman sisältöön.

Ympäristöohjelma ei ole vain lista toiveita, vaan sitä käytetään työkaluna, joka ohjaa kohti ekologisesti kestävä ja kestävyyskriiseihin vastaavaa taidetta ja Taideyliopistoa. Seuraamme ympäristöohjelman toteutumista vuosittain osana Taideyliopiston toimintasuunnittelun prosessia. Ohjelman etenemisestä raportoidaan avoimesti, ja sitä päivitetään tarvittaessa, kuitenkin viimeistään vuonna 2024.

¹ Tarkoitamme hiilineutraalisuudella tässä sitä, että vähintään tilojen lämmityksen ja sähkön kulutuksen, työmatkustamisen sekä hankintojen hiilijalanjälki on minimoitu, ja niistä jäljelle jäävät päästöt on kompensoitu laadukkaasti ja luotettavasti. Hiilineutraalisuustyön tavoitteet tarkentuvat korkeakoulujen yhteisessä työssä.

1 OPETUS, TUTKIMUS JA TAITEELLINEN TOIMINTA

Haluamme mahdollistaa opiskelijoidemme kasvun laaja-alaisesti ajatteleviksi taidealojen toimijoiksi, jotka työskentelevät kestävästi ekologisten reunaehtojen puitteissa. Tavoitteemme on, että Taideyliopistosta valmistuvat opiskelijat näyttävät suuntaa ekologisesti kestäväälle yhteiskunnalliselle, kulttuuriselle ja taiteelliselle toimijuudelle. Taideyliopistosta valmistuu vuosittain satoja taiteilijoita, pedagogeja, tutkijoita ja muita taidealan ammattilaisia, jotka voivat raivata tietä kestävyyssiirtymälle omassa taiteellisessa toiminnassaan ja toimimalla yhteiskunnan eri osa-alueilla.

Taideyliopiston oppimis- ja tutkimusympäristö antaa opiskelijoille välineitä kriittiseen ajatteluun, kasvattaa heidän ymmärrystään ympäristökysymyksistä sekä auttaa heitä näkemään ja luomaan taiteen mahdollisuuksia kestävyyskriisien ratkaisussa. Tutkimus syventää eri taiteenaloilla tapahtuvaa kehitystyötä ja avaa uusia näkökulmia siihen, millä kaikilla tavoilla taide voi kytkeytyä kestävyyskysymyksiin.

Opetuksen ja tutkimuksen ohella toteutamme vuosittain noin 700 yleisölle avointa taiteellista esitystä, konserttia, näyttelyä tai muuta tapahtumaa. Niissä taideyliopistolaisten monipuolinen taiteellinen toiminta tarkastelee ja luo edellytyksiä myös ekologisen kestävyiden teemojen parissa työskentelemiselle. Opetuksessa, tutkimuksessa ja taiteellisessa toiminnassa myös kokeillaan ja kehitetään ekologisesti kestäviä taiteellisia toimintatapoja käytännössä.

Tavoitetila vuodelle 2024

- Olemme integroineet ekologisen kestävyiden teemat opetussuunnitelmiin ja määritelleet teeman osaamistavoitteet.
- Olemme kehittäneet Avoimen kampuksen ja akatemioiden ekologisen kestävyiden opetustarjontaa.
- Olemme aktiivisesti mukana korkeakoulujen yhteisissä kestävyysopintojen verkostoissa.
- Olemme kehittäneet tohtorikoulutuksemme, tutkimuksemme ja taiteellisen työskentelymme kestäviä käytäntöjä ja vahvistaneet taiteen vaikutusmahdollisuuksia ekologisen kestävyyskriisin ratkaisussa.

Case: Opintojaksoja ja tutkimushankkeita ekologisen kestävyiden teemoista

Taideyliopiston eri akatemioissa on toteutettu ja toteutetaan parhaillaan lukuisia kursseja ja tutkimushankkeita, jotka käsittelevät ekologisia kysymyksiä eri näkökulmista ja/tai joiden toteutustavat noudattavat kestävä toiminnan periaatteita.

Esimerkiksi Teatterikorkeakoulussa järjestettiin vuonna 2022 Kestävä näyttämö -kurssi yhteistyössä valo- ja äänisuunnittelun ja lavastuksen koulutusohjelmien sekä Teatterikorkeakoulun taiteellisen toiminnan palveluiden kanssa. Sibelius-Akatemiassa on käynnissä vuosina 2022–2023 ArsADAPT-kurssi, joka toteutetaan yhteistyössä ADAPT-hankkeen (Adaptation and Resilience for Sustainable Growth, 2018–2023) tutkijoiden kanssa.

Tällä hetkellä on käynnissä myös Sibelius-Akatemian luotsaama kansainvälinen Music Education, professionalism, and eco-politics –hanke (2021–2025), joka käsittelee musiikkikasvatuksen ammattilaisten vastuuta systeemisten kriisien aikakaudella sekä tutkija Samir Bhowmikin käynnistämä Terra-Performing-hanke (2022–2027), joka käsittelee ekstraktivismia esitystutkimuksen, humanistisen ympäristötutkimuksen ja mediatutkimuksen keinoin.

Toimenpiteet: opetus, tutkimus ja taiteellinen toiminta

#	TOIMENPIDE	AIKAVÄLI	VASTUUTAHO- TAI YKSIKKÖ	TAVOITTEET	SEURANTA JA INDIKAATTORIT
1.1	Integroimme ekologisen kestävyys-teemat läpileikkaavasti vuonna 2024 voimaan tuleviin opetussuunnitelmiin. Määrittelemme opetussuunnitelmatyössä ekologisen kestävyys-teemien yleiset osaamistavoitteet, ja sisällytämme ekologisen kestävyys-teemien vuosittain opetuksen toteutus-suunnitelmiin.	2022 – 2024	Peruskoulutuksen johtoryhmä, ekologisen kestävyys-teemien lehtori, OPS-työn projektipäällikkö, ekologisen kestävyys-teemien ohjausryhmä	Ekologisen kestävyys-teemien opetussuunnitelmissa on sisällytetty uusissa opetussuunnitelmissa osaksi kaikille pakollisia Taideyliopiston yleisopintoja sekä läpileikkaavasti yksiköiden opetustarjontaan.	1. Ekologisen kestävyys-teemien opetussuunnitelmiin sisällytetty tavoitteiden mukaisesti (k/e) 2. Ekologisen kestävyys-teemien yliopistotasoiset osaamistavoitteet on määritelty osana Taideyliopiston pedagogista strategiaa. Opintojaksokohtaiset osaamistavoitteet on määritelty opetussuunnitelmassa. (k/e)
1.2	Kehitämme olemassa olevaa ekolohioteemaista opetus- ja koulutustarjontaa ja rakennamme uutta tarjontaa akatemiioihin ja Avoimelle kampukselle.	2022 →	Ekologisen kestävyys-teemien lehtori, avoimen kampuksen akateeminen johtaja, ekologisen kestävyys-teemien ohjausryhmä, peruskoulutuksen johtoryhmä, OPS-työn projektipäällikkö	Avoimella kampuksella ja akatemiioissa on tarjolla ekolohioteemaa käsitteleviä opintojaksosia sekä perus- ja tohtoriopiskelijoille että henkilökunnan jäsenille.	1. a) Tarjolla olevien ja b) suoritettujen ekolohioteemien opintojen opintopistemäärä 2. Rehtorin kyselyn kysymys ”Ekolohioteemien käsittely opintoissa”
1.3	Tuomme korkeakoulujen muodostamien kestävyys-opintojen verkostojen tarjoamaa opetustarjontaa Taideyliopiston opiskelijoiden saataville. Tarjoamme tulevia kestävyys-teemaisia opintojaksojamme osaksi verkostojen opetustarjontaa.	2022 →	Ekologisen kestävyys-teemien lehtori	Opiskelijoilla ja akateemisella henkilökunnalla on hyvät mahdollisuudet sisällyttää kestävyys-opintojen verkostojen tarjontaa opintoihinsa. Taideyliopisto avaa yhden kurssinsa valitun kestävyys-opintojen verkoston tarjontaan.	1. Taideyliopiston opiskelijoiden verkostojen kautta tarjolla olevien kurssien suorittama opintopistemäärä 2. Taideyliopiston verkostoihin tarjoamien kurssien opintopistemäärä 3. Taideyliopiston verkostoihin tarjoamien kurssien suoritettu opintopistemäärä
1.4	Kehitämme kestäviä ja vastuullisia tohtorikoulutuksen ja tutkimuksen käytäntöjä. Huomioimme mahdollisuuksien mukaan kestävyys-teemat Taideyliopiston strategisissa hakemuksissa.	2023 – 2024	Tutkimuksesta vastaava vararehtori, TTOR	30.6.2023: Tutkimuksen kestävyys-teemien liittyvät toimenpiteet ja tavoitteet on määritelty.	Tavoitteet ja toimenpiteet määritelty (k/e)
1.5	Kehitämme kestäviä taiteellisen työskentelyn käytäntöjä ja tapoja jakaa niitä Taideyliopiston yhteisön kesken. Luomme taiteellisen toiminnan kestäviä käytäntöjä koskevan ohjeistuksen ja sisällytämme sen osaksi Kestävämpi Taideyliopisto -opasta.	2022 →	Ekologisen kestävyys-teemien lehtori, ekologisen kestävyys-teemien projektipäällikkö, taiteellisen toiminnan tukipalvelut, koulutusohjelmien ja aineryhmien johtajat	2024: Ohjeistukset ovat käytössä kaikissa Taideyliopiston opetuksessa, tutkimuksessa ja taiteellisessa toiminnassa.	Oppaat valmiina ja otettu käyttöön akatemiioissa (k/e)
1.6	Tuemme Taideyliopiston opettajien, tutkijoiden ja opiskelijoiden keskinäistä yhteistyötä, ekolohioteemien käytäntöjen jakamista ja yhteisöllistä oppimista järjestämällä kestävyys-teemien liittyviä tapahtumia ja koulutuksia sekä luomalla tietopankin yhteisön jäsenten käyttöön.	2023 →	Ekologisen kestävyys-teemien lehtori, ekologisen kestävyys-teemien projektipäällikkö	2024: Vakiintuneita yhteistyön tapoja tai rakenteita on olemassa ja ne ovat tunnettuja.	Vakiintunut yhteistyön foorumi on olemassa (k/e) Tietopankki on olemassa ja sitä ylläpidetään (k/e)
1.7	Vahvistamme taiteen ja taidekoulutuksen yhteiskunnallista roolia ja luomme taiteelle uusia vaikutusmahdollisuuksia kestävyys-teemien yhteistyössä taidealan toimijoiden ja muiden sidosryhmiemme kanssa.	2023 →	Ekologisen kestävyys-teemien ohjausryhmän pj, ekologisen kestävyys-teemien lehtori, ekologisen kestävyys-teemien projektipäällikkö	2024: Toimimme aktiivisesti keskeisissä yhteistyöverkostoissa monialaisesti.	Toimimme aktiivisesti valituissa verkostoissa (k/e)

2 KESTÄVÄ ARKI JA YMPÄRISTÖKUORMITUKSEN VÄHENTÄMINEN

Rakennamme kestävä ja ympäristöystävällisen Taideyliopiston yhdessä koko yliopistoyhteisön voimin. Arjen kestäviä valintoja tukevat ja täydentävät muun muassa tiloihin, matkustamiseen ja hankintoihin liittyvät ohjeet, linjaukset ja erilaiset kehittämistoimenpiteet. Tavoittemme hiilineutraalisuudesta² vuoteen 2030 mennessä edellyttää ekologisesti kestävä toimintakulttuuria sekä sitä, että jokainen taideyliopistolainen löytää oman roolinsa ekologisen kestävyuden edistämässä ja toimii yhdessä kestävämpien toimintatapojen vahvistamiseksi.

Tavoitetila vuodelle 2024

Seuraamme keskeisimpien päästökategorioidemme hiilijalanjälkeä ja olemme tehneet suunnitelman päästöjen vähentämiseksi ja hiilineutraalisuuden saavuttamiseksi.

Olemme vähentäneet hankintojen, matkustamisen, tilojen käytön, sijoitusten, ruokatarjoilujen ja materiaalien käytön ympäristökuormitusta päästövähennyssuunnitelman mukaisesti.

Case: Taideyliopiston hankintojen vastuullisuuden kehittäminen

Olemme laatineet vuoden 2022 aikana ohjeen vastuullisempien hankintojen tekemiseen Taideyliopistossa. Lisäksi yli 60 000 euron arvoisissa hankinnoissa käytämme riskienhallintamallia, jolla edistetään muun muassa hankintojen vastuullisuuteen ja hankintojen tavoitteiden saavuttamiseen liittyvien riskien hallintaa. Tavoitteenamme on sisällyttää kaikkiin tarjouspyyntöihin vähintään yksi keskeinen vastuullisuuteen liittyvä kriteeri. Keräämme tietoa tarjoajien ja toimittajien vastuullisuudesta lähettämällä kaikille yli 30 000 euron arvoisille sopimustoimittajille täytettäväksi vastuullisuutta koskevan toimittajakyselyn.

Tähän mennessä olemme huomioineet vastuullisuutta hankinnoissa esimerkiksi seuraavin tavoin:

- Olemme pisteyttäneet takuuaikaa kilpailutuksessa: näin takuuaikaa on saatu pidennettyä tavanomaisesta ja tällä edesautetaan tuotteiden pidempää kestävyyttä.
- Olemme huomioineet ravintolapalveluissa vastuullisuutta tuotevalikoimassa: panostamme luomuun ja suosimme lähituotteita sekä tuoreita ja satokauden mukaisia raaka-aineita.
- Kiinteistöhuollon kilpailutuksessa pisteytimme tarjoajien saavutuksia ympäristövaikutusten vähentämisprojekteista.
- Vaadimme rakennuspalveluissa tarjoajilta ympäristövaikutusten hallintasuunnitelmaa: miten tarjoajat kierrättävät jätteet; lisäksi käytettävien materiaalien oli oltava M1-päästöluokituksen mukaisia.
- Kehitimme jätehuollon kilpailutuksen yhteydessä jätehuollon sisälogistiikkaa ja kierrätystä (mm. useampia jakeita keräykseen sekä jätepuristimen korvaaminen keräysastioilla).
- Työterveyden kilpailutuksessa huomioimme tarjoajien vastuullisuusselvitykset, ympäristösertifikaatit ja vastuullisuusraportit, työyhteisön monimuotoisuuden sekä digitaalisten palveluiden positiivisen ympäristövaikutuksen ja palveluiden saavutettavuuden parantumisen.
- Kalusteissa huomioimme materiaalien sertifikaatteja.
- Tietyissä IT-palveluissa olemme pisteyttäneet palveluiden käyttöympäristön tarvitseman energian tuottamisen uusiutuvalla energialla.

² Tarkoitamme hiilineutraalisuudella tässä sitä, että vähintään tilojen käytön ja ylläpidon, työmatkustamisen sekä hankintojen hiilijalanjälki on minimoitu, ja jäljelle jäävät päästöt on kompensoitu laadukkaasti ja luotettavasti. Hiilineutraalisuustyön määrittelyt tarkentuvat korkeakoulujen yhteisessä työssä.

Toimenpiteet: kestävä arki ja päivittäinen toiminta

#	TOIMENPIDE	AIKAVÄLI	VASTUUTAHO- TAI YKSIKKÖ	TAVOITTEET	SEURANTA JA INDIKAATTORIT
2.1	Laadimme konkreettisen päästövähennysten edistämissuunnitelman, jossa määritellään toimenpiteet ja osatavoitteet kohti hiilineutraalia Taideyliopistoa 2030. Seuraamme etenemistämme suunnitelmassa vuosittain.	2023	Ekologisen kestävyysprojektipäällikkö, ekologisen kestävyysryhmä, hiililaskennan vastuuhenkilö	1. Päästövähennyssuunnitelma on tehty vuoden 2023 aikana. Sen seuraamiseen ja päivittämiseen on suunniteltu prosessi. 2. Taideyliopiston hiilijalanjäljen arvioitua kompensatiomaksua seurataan 2024 toukokuun loppuun mennessä osana talousraportointia.	1. Päästövähennyssuunnitelma tehty (k/e) 2. Päästövähennyssuunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden seuraaminen 3. Tämänhetkisen hiilijalanjäljen arvioitun kompensatiomaksun osuus yliopiston budjetista
2.2	Seuraamme Taideyliopiston hiilijalanjälkeä sekä kehitämme ja laajennamme hiilijalanjälkilaskentaamme. Teemme laskentaperusteiden kehittämisessä avointa yhteistyötä suomalaisten korkeakoulujen ja muiden toimijoiden kanssa. Hyödynnämme laskennan tuloksia päätöksenteossa ja ympäristötoimenpiteiden suunnittelussa. Viestimme ympäristövaikutuksistamme avoimesti verkkosivuillemme.	2022 →	Ekologisen kestävyysprojektipäällikkö, ekologisen kestävyysryhmä, hiililaskennan vastuuhenkilö, viestinnästä vastaava henkilö.	1. Hiililaskenta toteutetaan 6 kuukauden välein ja viestitään tuloksista Taideyliopiston verkkosivuilla (2023). 2. Kaikkia yliopistojen yhdessä sopimia laskentakategorioita seurataan vuoteen 2024 mennessä (vähintään matkustus, tilat, hankinnat).	1. Seurattavien päästökategorioiden osuus yliopistojen yhteisestä tavoitetilasta 2. Hiilijalanjälki 3. Verkkosivujen kävijämäärä
2.3	Kartoitamme ja määrittelemme vuoteen 2024 mennessä ne Taideyliopiston toiminnot, joiden päästöjä ei voida tai haluta nollata tai vähentää vuoteen 2030 mennessä. Suunnittelemme, miten kompensoimme laadukkaasti ja luotettavasti vuonna 2030 vähennystoimien jälkeen jäljelle jäävän hiilijalanjäljen vuosittain.	2023 – 2024	Ekologisen kestävyysryhmä, ekologisen kestävyysprojektipäällikkö	2024 toukokuun loppuun mennessä on selvillä arvio jäljelle jäävistä päästöistä vuonna 2030. Samassa yhteydessä arvioidaan ja otetaan huomioon päästöjen kompensoinnin ennakoitua kustannusvaikutukset.	Kartoitus ja määrittely tehty (k/e)
2.4	Sisällytämme hankinnoissa tarjouspyyntöihimme vastuullisuuskriteereitä ja keräämme Taideyliopiston toimittajakyselyllä tietoa toimittajien vastuullisuudesta. Kehitämme sopimuskauden aikaista toimittajayhteistyötä ja toimittajien vastuullisuuteen vaikuttamista.	2022 →	Hankintaverkosto, hankintapäällikkö, hiililaskennan vastuuhenkilö, ekologisen kestävyysprojektipäällikkö	Määritellään ”Ekologisesti ja sosiaalisesti vastuulliset hankinnat” -asiakirjassa.	1. %-osuus tarjouspyynnöistä, joihin on sisällytetty vastuullisuus- kriteereitä (yli 30 t€ hankinnat) 2. %-osuus Taideyliopiston sopimustoimittajista, jotka ovat täyttäneet toimittajien vastuullisuuskyselyn
2.5	Vähennämme työmatkustamisesta aiheutuvaa ympäristökuormitusta selkeyttämällä matkustuslinjauksiamme, tukemalla kestävämpiä matkustustapoja ja ottamalla käyttöön lentomatkustuksen sisäisen kompensoinnin järjestelmän.	2022 – 2024	Talousjohtaja, ekologisen kestävyysprojektipäällikkö, henkilöstöpalvelut	Määritellään päästövähennysten edistämissuunnitelmassa (toimenpide 2.1)	1. Matkustuksen hiilijalanjälki 2. Lentojen lukumäärä
2.6	Vähennämme tilojen käytön ympäristökuormitusta mm. ottamalla yhteistyössä vuokranantajien kanssa käyttöön energiatehokasta talotekniikkaa ja siirtymällä uusiutuvaan kaukolämpöön. Optimoimme tilojen käyttöä ja maksimoimme tilojen käyttöasteen niiden käyttöajalla.	2022 →	Talousjohtaja, tilapalvelut	Määritellään päästövähennysten edistämissuunnitelmassa (toimenpide 2.1)	Tilojen hiilijalanjälki
2.7	Määrittelemme sijoitustemme vastuullisuusstrategian ja asetamme kunnianhimoiset tavoitteet strategiallemme relevanteissa mittareissa.	2023	Talousjohtaja, sijoitusten vastuuhenkilö (taluspäällikkö)	Tehdään huhtikuussa 2023 päätös siitä, mitä sijoitusten vastuullisuusindikaattoreita seurataan ja minkälaisia tavoitteita niihin asetetaan.	Valitut sijoitusten vastuullisuusmittarit
2.8	Tarjoamme kokouksissamme, tapahtumissamme ja tilaisuuksissamme vain kestävästi tuotettua kasvisruokaa ja vastuullisesti pyydettyä suomalaista kalaa. Pyrimme suosimaan laadukkaasti ekosertifioituja ³ (Reilu Kauppa, Rainforest Alliance) tuotteita (vähintään kahvi, tee ja banaanit).	2023 →	Talousjohtaja, ekologisen kestävyysprojektipäällikkö, tapahtumien järjestäjät		Ruokatarjoilujen hiilijalanjälki
2.9	Vähennämme syntyvän seka- ja energiajätteen määrää ja nostamme kierrätysastetta parantamalla lajittelu- ja kierrätysmahdollisuuksia sekä ohjeistuksia kampuksilla.	2022 – 2023	Tilapalvelut	Tavoitetilat määritellään vuoden 2022 jäteraportin lähtötilanteen pohjalta	1 L&T:n ympäristönetin avainluvut: a. Hyötykäyttöaste, b. Kierrätysaste, c. Hiilijalanjälki, d. Jätteen kokonaismäärä 2 Käyttäjäpalaute

3 RAKENTEET JA JOHTAMINEN

Rakenteet ja johtaminen luovat suuntaviivat ja edellytykset kestäväälle toimintakulttuurille ja ekologisen kestävyys toteutumiseksi Taideyliopistossa. Mahdollistamme johtamisella kestävä kulttuurin ja toimintatapojen vahvistumista sekä näytämme esimerkkiä siitä, miten ympäristön kestävyys ja kantokyky otetaan huomioon sekä päivittäisen arjen valinnoissa että yliopiston toimintaa koskevissa päätöksissä.

Sisällytämme kestävyys ja vastuullisuuden toimenpiteet ja niiden seuraamisen osaksi Taideyliopiston toistuvia vuosittaisia prosesseja. Huomioimme jatkossa päätöksenteossa ja budjetoinnista nykyistä vahvemmin päätösten vaikutukset yliopiston ympäristökuormitukseen ja hiilineutraalisuustavoitteen edistämiseen. Vahvistamme yliopistoyhteisömme kestävyysosaamista kehittämällä oppaita, koulutuksia ja työkaluja.

Emme ole kestävyysmurroksessa yksin. Sen takia teemme aktiivisesti yhteistyötä yhteistyökumppaniemme ja sidosryhmiemme kanssa kestävämmän tulevaisuuden rakentamiseksi ja viestimme avoimesti toiminnastamme.

Tavoitetila vuodelle 2024

Olemme sisällyttäneet ekologisen kestävyys kehittämisen osaksi yliopistomme rakenteita ja prosesseja.

Seuraamme ympäristöohjelmamme etenemistä vuosittain ja olemme suunnitelleet, kuinka jatkamme ympäristötyötä ekologisen kestävyys strategiahankkeen päättyessä vuodesta 2024 eteenpäin.

Olemme rakentaneet ja ottaneet käyttöön koulutuksia, oppaita ja työkaluja, joiden avulla tuemme ekologisen kestävyys integroimista yliopistomme arkeen.

Case: Ekologisen kestävyys laadunhallinta

Ekologinen kestävyys vakiinnutetaan osaksi Taideyliopiston normaalia toimintaa. Osana vakiinnuttamista sisällytämme ekologisen kestävyys osaksi Taideyliopiston laatu järjestelmää ja laadunhallinnan työkaluja. Kuvaamme laatu käsikirjaan ekologisen kestävyys laadunhallinnan menettelyt (suunnittelu, toteutus, arviointi, kehittäminen) ja vastuut. Laadunhallinnan työkaluja (projektityö, prosessityö) ja niihin liittyviä ohjeistuksia päivitetään niin, että niissä huomioidaan jatkossa ekologisuuteen kestävyys liittyviä kysymyksiä.

Taideyliopiston laatu järjestelmä auditoidaan keväällä 2024. Taideyliopisto on valinnut auditoinnin vapaavalintaiseksi teemaksi ekologisen kestävyys laadunhallinnan. Laadunhallinnan menettelyiden toimivuus näiltä osin arvioidaan osana auditointia. Taideyliopisto työittää itsearviointiraportin, jossa se arvioi menettelyiden vaikuttavuutta ja lisäksi Taideyliopisto saa palautetta auditointiryhmältä. Tavoitteena on, että menettelyt läpäisevät laatu järjestelmän auditoinnin kriteerit.

Toimenpiteet: rakenteet ja johtaminen

#	TOIMENPIDE	AIKAVÄLI	VASTUUTAHO- TAI YKSIKKÖ	TAVOITTEET	SEURANTA JA INDIKAATTORIT
3.1	Seuraamme ympäristöohjelman etenemistä vuosittain toiminnanohjauksen prosessissa ja päivitämme ohjelmaa tarvittaessa. Teemme laajemman päivityksen ympäristöohjelmaan viimeistään strategian toimenpidekaudelle 2025–2030.	2023 →	Rehtori, ekologisen kestävyuden ohjausryhmän puheenjohtaja, kehittämispalvelujen päällikkö	1. Ympäristöohjelman seurannan käytännöt on luotu ja otettu käyttöön vuoden 2023 loppuun mennessä. 2. Ympäristöohjelma on päivitetty toukokuun 2025 loppuun mennessä.	1. Seurannan käytännöt rakennettu ja otettu käyttöön (k/e) 2. Ympäristöohjelma päivitetty viimeistään toukokuun loppuun 2025 mennessä (k/e)
3.2	Raportoimme ympäristöohjelman etenemisestä vuosittain osana vuosiraportointia	2023 →	Ekologisen kestävyuden projektipäällikkö, vuosiraportoinnin vastuuhenkilö	Ympäristöohjelman raportoinnin käytännöt on luotu ja otettu käyttöön vuoden 2023 loppuun mennessä.	Raportoinnin käytännöt rakennettu ja otettu käyttöön (k/e)
3.3	Sisällytämme ekologisen kestävyuden ja vastuullisuuden osaksi Taideyliopiston laatujärjestelmää ja laadunhallinnan työkaluja. Auditoinme vastuullisuuden laadunhallinnan osana Taideyliopiston laatujärjestelmän auditointia.	2023	Laadunhallinnasta vastaava suunnittelupäällikkö, ekologisen kestävyuden projektipäällikkö	Ekologinen kestävyys ja vastuullisuus on integroitu Taideyliopiston laatujärjestelmään toukokuun 2024 loppuun mennessä.	Ekologinen kestävyys ja vastuullisuus on integroitu laatujärjestelmään (k/e)
3.4	Määrittelemme Taideyliopiston ympäristötyön vastuut Ekologisen kestävyuden strategiahankkeen jälkeiselle ajalle vuodesta 2024 eteenpäin.	2022–2023	Ekologisen kestävyuden ohjausryhmä, kehittämispalvelujen päällikkö, Taideyliopiston johtoryhmä, rehtori	2023: Vastuut on määritelty ja kirjattu. Hankkeen exit-suunnitelma kesäkuusta 2024 eteenpäin on laadittu.	Vastuut on määritelty ja hankkeen exit-suunnitelma on laadittu (k/e)
3.5	Vahvistamme johtamiskulttuuria, jossa ekologisen kestävyuden periaatteet ja päätöksenteon ympäristövaikutukset otetaan huomioon. Järjestämme koulutuksen ekologisesta kestävydestä päätöksenteossa ja johtamisessa. Vahvistamme esihenkilöiden roolia ekologisen kestävyuden edistämisessä kouluttamalla esihenkilöitä ja päivittämällä esihenkilöiden ohjeita. Seuraamme ekologisen kestävyuden edistämistä henkilöstön kehitys- ja tavoitekeskusteluissa.	2023	Rehtori, Taideyliopiston johtoryhmät, henkilöstöpalvelut, ekologisen kestävyuden projektipäällikkö	2024: Taideyliopiston johtoryhmillä on johtamisen ja päätöksenteon ekologisen kestävyuden huomioimisen edellyttämiä toimintatapoja, osamista ja vakiintunut prosessi vuoden 2023 loppuun mennessä. Esihenkilöillä on selkeät toimintatavat ympäristökestävyuden kehittämiseen ja seuraamiseen esihenkilötyössään vuoden 2024 toukokuun loppuun mennessä.	1. Johtoryhmien muistiot, jossa asiaan on viitattu päätöksen perusteina (laadullinen arviointi 2024) 2. Koulutukset järjestetty (k/e) 3. Esihenkilöiden ohjeet on päivitetty (k/e)
3.6	Vahvistamme koko yliopistoyhteisön omaan työhön ja opiskeluun liittyvää kestävyysosaamista kehittämällä ekolגיעמאisia oppaita ja koulutuksia. Seuraamme osaamisen kehittymistä yliopiston koulutus- ja henkilöstösuunnittelussa.	2022–2024	Ekologisen kestävyuden projektipäällikkö, ekologisen kestävyuden lehtori, henkilöstöpalvelut	2022: Kestävämpi Taideyliopisto -opas on mukana perehdytysmateriaaleissa. 2023: Ainakin yksi osa Moodle-koulutusmateriaalista on valmis ja koekäytetty, 20 % kohderyhmästä on käynyt materiaalin läpi. 2023: Koulutus- ja henkilöstösuunnittelun seurannan prosessit ekologisen kestävyuden osalta on suunniteltu ja otettu käyttöön.	1. Koulutusten käyttöaste 2. Oppaiden ja koulutusten käyttäjäpalaute 3. Ekologinen kestävyys on osana koulutus- ja henkilöstösuunnittelun prosessia (k/e)
3.7	Luomme käytännöt, joilla varmistamme, että toimimme yhteistyössä kestävästi ja vastuullisesti toimivien kumppanien kanssa.	2022 / 2023 →	Kumppanuuspalvelut	2023: Käytännöt on suunniteltu ja otettu käyttöön vuoden 2023 loppuun mennessä	1 Käytännöt luotu (k/e) 2 Käytäntöjen seuranta